

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

— szentimentenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Beth'len-utca 2. sz. alatt,

hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Nemzeti irányzat.

Tele van a levegő nemzeti jelszavakkal; tele van a szívünk nemzeti lelkesedéssel. Hónapok óta élünk ebben a hangulatos világban, melynek levegője megpezdíti ereinkben a vert, szárnyakat ad reményeinknek és vágyainknak.

A nemzeti lelkesedés termékeny talaj; nagy dolgok nőhetnek ki belőle. A mi a költőnek az ihlet perczé; a mi az imádkozó papnak a lelek felemelkedése; az a nemzetnek a hazafias lelkesedés. Ternek és időnek határain átrepülhet; magas korlátokat egyszerre ledöntöhet; lobogásával, ragyogásával diadalmas vonulásával bámulatba ejtheti a világot.

A tűz mellett azonban csak úgy melegedhetünk alándóan, ha száraz anyaggal bőven taplalhatjuk. Ha zöldséget, szedett-vedett apróságot rakunk rá: füstölgőni kezd, lassankint elalszik; sőt újból meggyújtani is nehéz lesz. Így van a dolog a lelkesedéssel is. Csak akkor kell meggyújtani ha nagy cselokat tüzhöz tarthassuk; s van mellő anyagunk bőven, hogy ebben tarthassuk. — Különben olyan lesz, mint a hulló csillag sziporkázása. Szép, de nem tartós; ragyog, de nem melegít. Vagy olyan, mint a villám, mely csak akkor hasznos ha csendes eső áldását hozza magával. Egyébként pedig eltűnik nyomtalanul; legfeljebb egy-egy lehasított fa vagy leégett kunyhó mutatja az útját.

Nem a hang, nem a szép szó, nem külsőségek teszik a nemzeti irányzatot. Hang után, szép szó után, lidércfény után könnyen eltévedhetünk, ingoványra kerülhetünk. Nem dikcióval, nem aradozással készítik elő a nemzeti egyságot; hanem sok munkával és nagy áldozatokkal. A hangulatnak tehát csak akkor van igazi értéke, ha ilyen irányban az akaratot is megacélozza. Különben az egész lelkesedés csak csútra papiros, melylyel ócska deszkafalak repedéseit szokták ideig-óráig tartó hitvány diszül eltakarni.

Tehát a nemzeti irányzat a következetes nemzeti munkában áll. Ugy érezzük, úgy tudjuk úgy vagyunk meggyőződve, hogy az a munka, a melyet a kormányon levő párt 28 éve folytat, minden izeben nemzeti munka. A melynek értéket nem lehet egyes emberek privát elégedetlensége szerint, hanem az országos eredmények szerint kell megítélni. A „szabadelvű“ czímet sokan szeretik gunyolgatni, közönséges utszéli elczelölések pellengérére allítani. Hat én nem fejtegetem most a

szabadelvűség eszméjét; a kinek a gondolkozása tetszetős frázisokkal meg van vesztegetve, annak ugyanis hiába magyarázom. Értelmes ember meg ugyanis tudja, átérzi annak egész tartalmát és jelentőségét.

De annyit melyen érzek, meg is jegyzek, hogy a szabadelvűség nálunk olyan, mint a jó egészség, a házi rend s a gondos házi asszony. Akkor tudjuk majd igazán megbecsülni, mikor nem lesz.

Azt azonban elismerem, hogy a kiegyezés óta nagyon kevés haladást tettünk a közös intézmények terén. A magyar állam tekintélye külsőleg még most sem érvényesül bennük megfelelőképpen. A kormányon levő pártnak ez mindenestire mulasztása. De nem kell elfeledni, hogy az államélet nem papiros, melyre egy pár percz alatt olyan szép dolgot rajzolhatok és festhetek, a melyet a kezeletem erejével csak kigondolhatok. Ezer volt a teendő mindenütt az alkotmányos élet helyreállításakor. S ezek közt az első, a legelső, a melyen minden egyéb alapszik: az állampénztár rendbehozatala s a kellő arány megállapítása a jövedelmek és igények közt. És sok viszontagság dacára elértük azt, hogy száz millió koronás költségvetésből 36 esztendő alatt ezer millióig emelkedtünk. Talán ez is nemzeti munka. S talán van annyi értéke mint Tarjános Ilyés atyánkfia igazgatása s mellékes cselokra szolgáló nagyhangu díkezőjének.

Sok még a teendő, nagyon sok. A nemzeti állam egységét, erejét minden módon növelni kell. Növelni kell közös erővel és sürgősen addig, míg munkánk felett a bekesség napja ragyog. Mert a vihar könnyen széthordhatja a fáradsággal termelt gabonát még betakarítás előtt. Ez az igazi nemzeti irányzat.

Nem akarjuk kisebbiteni azon küzdelem jelentőségét, mely a közös intézményekben méltó kifejezésre akarja juttatni a magyar állam tekintélyét. Csak azt óhajtjuk nekünk egész melegevel hogy külsőségek és jogok ne elégítsék ki a magyar nép felébredt hazafias lelkesedését. Ne engedje, hogy ezek figyelmét eltereljék a nemzeti munkásság főczéljától: a közgazdaság és magyar kultúra sürgős igyekeitől. Sürgős feladatok várnak megoldásra: a terheket és jogokat arányosabban kell felosztani; munka kell a népnek hogy itthon megellessen s ne vesztünk el évente ezreket vereinkből; új iparágakat kell meghonosítani, a magyar földet az idegenek inváziója ellen meg kell védelmezni; szóval módokat kell nyújtani, hogy a magyar

ember itthonában élhessen, boldogulhasson és az állami terheket viselhesse. Mert arra készen lehetünk, hogy a hadsereg megindított reformja témérdek új költséget fog reánk róni. Égető szükségünk van a közoktatásügy allamosítására, hogy egységes nemzeti öntudat fejlődjen minden magyar honpolgár szívében.

A ki ezen feladatok fontosságát megérti és átérzi: bizonyosan be fogja ismerni velünk, hogy ez dobszó nélkül is igazán nemzeti munka, valóban nemzeti irányzat.

L. I.

A kormányválság.

Budapest, 1903. aug. 21.

Ma hallgatta meg ő Felsege gr. Csáky Albin főrendiházi elnököt, gr. Apponyi Albert képviselőházi elnököt, gr. Andrássy Gyulát és gr. Károlyi Sándort a végtelenül súlyos politikai helyzetéről. Delben egy órákor kezdődött a kihallgatás és — miután egy egy felóra van száma az előterjesztésekre, 3 órára a kihallgatás bizonyára bevégeződik. De nehogy azt higgye valaki, hogy ő Felsege nem ismeri a helyzetet s szűztán csak abból áll az audencia, hogy a felóra leteltével bólint ő Felsege és az illető urat legkegyelmesebben elbocsátja, megköszönve az érdekes felvilágosítást. ő Felsege jól ismeri a törvenyt és alaposan ismeri felségi jogköretet, hiszen az 1867. évi XII. t. cz. nem csak úgy született meg, hogy ő Felsege ruszletes tárgyalás, alapos felvilágosítás nélkül csak egyszerűen aláírta az országgyűlés elé terjesztendő javaslatot s később, a letárgyalás után a törvenyt, — s éppen az a körülmény, hogy pl. a hadsereg feletti jogkörére vonatkozó törvényszakasz részére specialis jogokat tart fenn, ezen jogáról egykönnyen le nem mond, mert úgy tartja, hogy a mint ő tiszteletben tartja az országgyűlés hatáskörét és a nemzet jogait, éppen úgy tiszteletben kívánja tartani az országgyűlés által saját, — törvény által biztosítva látott hatalmi körét. Az is tudva van, hogy ő Felsege mindig a legelőzékenyebben belegegyezést adja minden olyan törvényjavaslathoz, mely nemzetünk fejlődését anyagi és közművelődési téren elősegíti és így közvetve a nemzeti szellem fejlesztésére is hat, és elég kar, hogy ezt a kedvező körülményt, a végtelen közjogi disputák rövidre fogásával, felhasználható drága időben eddig is teljes mérvben, nem használtuk ki. De hát — Ma-

TÁRCA.

Katóka.

— A „Közérdek“ eredeti tárcája. —

Irta: Saliak Réza.
(Vége.)

A férfi felkapta a fejét, valami csodálka remény csodálatosan átalakította, arca ragyogott, s csak úgy sugárzott a tekintet, melylyel a rakosgató, rendezgető leányt nézte.

— Igen anyó, nem sokára gazdag leszek. — s felvette büszken az ajkait, — nem leszek a senki leánya, akkor megfizetek mindenért.

A lány kapkodva, lázasan beszélt, s a más kettő megmerevedve hallgató, a férfi arca elkomorult, olyan bánatos, sötét lett egyszerre, lassan a kalapja után nyúlt, észre sem vették mikor kiment, az ajtóból visszaszólt rekedt, fuldokló hangon — Nekem nem tartozol semmivel.

— Oh Katóka bár sohase mentél volna a kastelyba dologra.

— Hagyja anyó, csak azóta élek, mit is akar János bácsi én nem értem, oh anyó, milyen szép ott minden, s csak úgy lángolt a lány szeme — és azok az urak, milyen finom ott mindenik, még a beszédjök is más, itt már halalosau untam magam, milyen csend van itt anyó.

Madárcsicsergés verte fel az erdőt, fű, fa illatot lehel, napsugár öntötte el a kicsiny házat, s ragyogás volt a Katóka szívében is, dalolva kelt, s az öreg anyó nem tudott eléggé csodálkozni.

— Csak hogy megjött az esze.

S a lány a legszebb ünneplőjét szedte magára, gondolat öltözött, mintha csak naszra készült volna, szép volt mindég, de ezúttal valami titkos izgalom színt adott az arcnak, nagyobb csillogást a szemnek, amint kiért az erdőből utánna nézett mindenki, talán még könnyebb volt a lépte, még ringóbb a járása, úde, harmatos, mint a nap legelső csökjától kinyílt virág.

S a nap csak úgy eltelt mindenkinek mint máskor, az este épen oly lassan észrevétlenül szállt alá. Demeter anyó kiült a sávény ajtó elé, nem jött erre senki, de ma ünnepel, ma vasárnap van. Katókat várja, de Katóka kesik nyolca, kilencz, tíz óra, s Katóka még mindég oda van, s oda volt másnap is, ez nem történt meg soha, harmadnap meg hajnalban megindult az öreg, bár otthon maradt volna, nevetve fogadták — Katóka? — Hol jár az már? — Hát jobban ügyelhetett volna rá, miért túrte, hogy az urak kisergetsek, valamelyik vendég ural ment el még vasárnap reggel.

Az öreg asszony megfordult, nem szólt, nem sirt minek? a szíve fajt, egyéb baja nem volt, s rea gondolt arra a szegény munkásra, ki fáradt, dolgozott, gyűjtött, hogy legyen Katókanak, kevés volt ez neki, kevés...

János bűnnek adta magát, összegörnyedt, megöszült, olyan egykedvűen hajította a lovakat, nem örült már ha jött a szombat, minek? Katóka elment, három hosszú éve még hir sincs felőle, tavasz nyár, az ősz is elmúlt, tél lett megint, erősen borult, hó lesz, mit bánta ő, még csak nem is fázott, a fa ágai recsegtek, az egyik ló félreugrott, bolond ijedős ez a ló, mint valami kényes, úri dáma.

— A hegyalján megindult a szél, megrázta a bokrokat,

a száraz, level nélküli fák hajlongtak jobbra, balra, egész sereg holló kárógott felette, a messze erdő felé repült mind, hamarabb ott lesznek mint ő; neki mindegy, puha pelyhes ág, vagy szálló hópihek, még jobb itt kint, olyan sivatag van itt is, mint a lelkeben, s felemelte az ostort, rávágott az egyik lóra, már talán nagyon is csendesen mennek, de a ló megint felre ugrott, vadul horkanva, s a másik utána nyihogott.

Az uton keresztben volt valami; leszállt lehajolt, előe vagy halot? megtapogatta a rongyokkal fedett alakot, felemelte a fejet, hogy jobban szemügyre vegye, s e y pillanatra megtántorodott, a másik perczben már felkapta, s az ágakon át neki indult az erdőnek.

Sötét volt már mikor a kis erdői lakhoz ért, sötét volt, s remesen zugott a letarolt erdő felett a szél, eszébe jutott, hogy regen, régen mily sokáig zörgetett hiába, az akkor volt, de most...

Valami örült fájdalom ragadta meg, s vad kétségbeeséssel rázta meg az ajtót, — Demeter anyó!... Demeter anyó!... s meghallották, hisz oly rémes, oly ijesztő volt a hangja, Demeter anyó a sírból is előjönne, ha így hívna valaki.

János szó nélkül ment be, letette az ágyra karjaiból a lányt, s csak akkor mondta — Itt van — s az anyó nem kérdezte ki, hisz ők vártak, mindég várták, tudták, hogy így, ilyen szomorúan fog ez végződni, s hullt a könnyük némán, csendesen.

A puha ágyban magához jött a beteg, s beszélni kezdett, arca lángolt nem volt olyan mint a porcellán rózsá, sötétebb, pirosabb lett, a melle lázasan emelkedett, — nem megyek, nem, jobb itt milyen csend van,

gyar Miska ilyen! Ámde mihelyt a hadseregről van szó, akkor már kétszer, s talán százszor is megmondja Ő Felsege a következményeket s ezen nem is lehet csodálkozni, mivel egy 150 esztendő intézmény részbeni megváltoztatása nemcsak nálunk hanem — és ez okozza a legnagyobb gondot — Ausztriában is nagy mozgalmat okoz. A csehek pl. azt mondják, hogy az ő fehér-piros nemzeti zászlójuk egyrangú legyen a fekete-sárgával és e tekintetben a magyarok felfogására utalnak, holott tudvalevő, hogy államjogi tekintetben más Magyarország és más Csehország helyzete. De hát Ő Felsege előbb végig hallgatja Wekerle, Széll Kálmán, gr. Szapáry Gyula és br. Bánffy Dezső volt miniszterelnököket, Tisza Istvánt, gr. Zichy Jánost, Hieronymi Károlyt és Falk Miksát, a tapasztalt régi politikust, Lukács László és Darányi minisztereket, sőt nincs kizárva, hogy Kossuth Ferenczet is és — ha jut idő egy hét alatt — esetleg másokat is. És jól, bölcsen teszi. Közvetlenül, szemtől szembe egyedül Ő Felsegével, bizonyára őszintén, egyenesen felel mindenki s gondosan figyel azon nehézségekre, melyekre Ő Felsege utal, mert ő sem fogja elhallgatni véleményét és valamint bizonyára kész óhajataink egy részét aggodalom nélkül teljesíteni, úgy — nagyon valószínű — hogy pl. a magyar szolgálati és a magyar vezényleti nyelvre nézve, a mi két különböző dolog, csak hosszabb megfontolás után mondja ki elhatározását. Ha ez az elhatározás egyelőre legalább, aligha fogja kiélegeteni a várakozást, rebesgetik nagyon, de azért várunk kell nyugodtan, türelemmel és jó akarral, mert abban megnyugodhatunk, hogy a mit nagyobb megrázkódtatás nélkül Ő Felsege most teljesíthet, abba készséggel melemegy, a mit pedig most nem teljesíthet, azt nem csak érzelmi politikából, hanem igenis méltánylandó indokokból halasztja el egy kedvezőbb, nyugodtabb és anyagi tekintetben is jobb időre.

Vegyes hírek.

— **Szent István napja.** Első királyunk emlékét hagyományos kegyelettel ünnepelte meg az egész ország. Legfényesebb volt az ünnepelés természetesen Budapesten. A vártemplomban dr. Kohl Medárd püspök véggezte a szokásos könyörgéseket s az ő vezetése alatt vonult a Szent jobbot vivő körmenet a Mátyás templomba. Az ünnepi istentiszteletet Vaszary Kolos hercegprímás végezte fényes segédlettel. Megjelent a király egész kíséretével, József Ágost főherceg nejevel, a Budapesten időző miniszterek és notabilitások. Városunkba a minoriták templomában volt ünnepi istentisztelet, melyen a hatóságok és nagy közönség vettek részt.

— **Eljegyzés.** Pauer Jolán kisasszonyt, Pauer

oh úgy megszerettem a csendet, az a sok ember, az a zaj, futottunk, futottunk, nem volt maradásunk sehol, mintha csak kergettek volna. Azt mondta jöjtek haza, nem kellek neki, eljöttem, el, ne hagyják bejönni, nem akarom látni, olyan fáradt vagyok, pihenni akarok, hisz ugyis kezdődik a futás, a futás . . .

A keble már alig emelkedett, a piros rózsák eltűntek az arczáról, olyan lett megint mint egy árnyékban nyílt porcellán rózsá, fehér, hideg, a tekintetét még egyszer körülhordozta, olyan különös lett a nézése, talán nem is ezen a földön járt, mintha csak a tulvilágba nézne.

Az öreg felkelt, lefogta a szemét, aludjék hát, pihenjen, megfárasztotta az élet, ringassa el a sir, adjon enyhet az örökálmom, s a tulvilági boldogság legyen része. A Nagyszál tetején meghuzták a kápolna harangját, a kis ház ablakát kitárták, hadd jöjjön be a hang, kísérje a sötét éjszakában az utját tévesztett fehér árnyat, a végtelenségben át . . .

Vasárnap volt, János ünnepelt, most már mindég, mindég ünnepel, együtt van Katókaival a Nagyszál tetején, mint akkor régen, régen, a különbség csak az, hogy Katóka alatt van a virágos sírban, a különbség csak az, hogy egyedül köti a koszorút, nincs aki segítsen. Olyan illatos, balszamos volt a levegő, ág nem hajlott, levél nem rezgett, csend volt végig, végig, s a csendben távoli léptek, üde leánynevetés nesze hangzott, a virágot szedő férfi megállt, keze ökölbe szorult, egyet rántott a kálapján, s felre ment az utból, be a sűrűbe, mint a vad.

Gyula fegyintézet ellenőr bájos és kedves leányát f. hó 20-án Nagyenyeden eljegyezte Máté István fegyintézetit tisz. A kedves ifju párnak örömmel gratulálunk.

— **Áthelyezés.** Tóth Gyula ev. ref. s. lelkész főt. Bartók György erdélyi püspök, a szolgálat érdekében helyettes lelkészi s egyben egyházmegyei főjegyzői minőségben a bukaresti ev. ref. egyházközségbe helyezte át, a hol állomását f. évi szeptember hó folyamán foglalja el. Midőn egyfelől sajnálkozásunknak adunk kifejezést a jeles képzettségű, kiváló szónoki talentummal megáldott s társadalmi életünkben is közkedveltségnek örvendő ifju papnak körünkől történő távozása felett, másrészt örvendünk, hogy jövőre szélesebb körű, nehéz, de gyönyörűséges munkatér nyílik meg számára, hol nagy munkaerőjét az egyházi élet és a magyar nemzeti érdekek szolgálatában, mint bizonyosan remélhetjük, a legszebb eredménnyel fogja érve nyenesíteni. Az ifju lelkész, ki lapunknak is szépen verselő munkatársa volt, szép előhaladása alkalmából legjobb kívánatainkkal üdvözljük.

— **Új segédlelkész a nagyenyedi ev. ref. egyházközségben.** Főtiszt. Dr. Bartók György erdélyi püspök a nagyenyedi ev. ref. egyházközségbe a távozó Tóth Gyula helyére Kádár Geza végzett theologust nevezte ki s. lelkésznek, a ki állomását f. évi szeptember hó folyamán foglalja el.

— **Kinevezés.** Ő Felsege nagybacsoni Keresztes Kálmánt, néhai Keresztes József theol. tanár fiát, a hadmérnöki karba hadnagygyá nevezte ki s Pozsonyba rendelte szolgálatra.

— **Nekrológ.** Asztalos János, a Bethlen-kollégium főerdősze hosszas gyengélkedés után, f. hó 19-én meghalt. Családjá gondos apát, a Bethlen-kollégium lelkiismeretes hű hivatalnokot vesztett a boldogultban. A gyászoló család és a Bethlen-kollégium előljáróságá jelentést adott ki a szomorú esetről. A boldogult temetése f. hó 21-én folyt le. Részt vett Zeyk Dániel főispán, Szász József alispán, a kollégium itthon levő tanárai s nagy közönség. A ravatalnál imát mondott Szilágyi Farkas ev. ref. lelkész, gyászbeszédet Jancsó Sándor ev. ref. lelkész tartott. A millenniumi dalárda megadható dalokat énekelt. De legmegindítóbb volt Bartha Zsigmond tanár bucsu-beszéde, melyben az elhunyt lelkiismeretes munkásságát és a kollégiumhoz való hűségét méltatta.

— **Névváltoztatás.** A király megengedte, hogy Albu Albert nagyenyedi posta- és távirada-segédtszint, magyar nemessége és „zágoni“ előnévűnek épségben tartása mellett, családnevét „Zágony“-ra átváltoztathassa.

— **Egyházi gyűlés.** A nagyenyedi ref. egyházmegye tanácsa és fegyelmi bírósága f. hó 27-én a délelőtti órákban Nagyenyeden gyűlést tartanak.

A tisztáson egy ifju lány alakja let látható, olyan ringó, lebegő léptekkel jött át a gyepen, hosszú uszályos a karjára volt vetve, szép fejét hajának aranyhullámai folyták körül. Nem jött egyedül, egy ifju ember kísérte, egy előkelő, szép magas ifju . . . a sűrűben recsegték az ágak, valami előre törtetett, talán vad, a halandó lány megrettent, s az ifju mosolygott.

— De most csak idenyújtja a kezét, grófnő — ? . . .

S a szép leány odanyújtotta a kezét. Kicsiny, keskeny, hófehér kéz volt, s úgy remegett, úgy remegett . . . a bokorban valami őszecsattogtatta a fogaikat, de aztán csendes lett minden, bátran mehetett a grófnő, az ifju ember a pálcájával félrelököt az utból egy félben maradt koszorút, valaki elhullatta, a lány karját odaszorította magához, lehajolt hozzá, az arczában nézett, olyan dallamos, hízogó volt a hang. — No mondja grófnő igen, legyen úgy amint megbeszéltek.

— Holnap — felelt a lány, s remegett a hangja — holnap megmondom, ne kérdezzon tovább.

A léptek elhangzottak, csend lett megint, ág nem hajlott, levél nem rezgett, a sűrűből elővánszogott a férfi, mintha nagy tusája lett volna valami láthatatlan rémekkel, olyan fáradt volt. Felvette a félrelökött virágot, megcsókolta, megegyengette, s rátette a sirra. — Oh Katóka! . . . Katóka! . . . s hangja végig bugott a lejtőn mint a kürt, panaszosan, csendesesen, elhalón.

— **A cukor ára.** Kétségkívül örömmel hallják a hirt a gazda-asszonyok, hogy a cukor olcsóbb lesz. Nagy szállításoknál október közepéig 73, ezentul 66 koronában állapított meg a cukor ára a kartellben levő osztrák gyárak által.

— **Tarka színpad Marosujvárott.** A marosujvári műkedvelő társulat f. hó 23-án jótékony célú előadást tart a következő műsorról: 1. Tréfás egyveleg. előadja a vegyes dalkör. 2. A haragos feleség, előadja Bernhard Vilma és Jávorosky József. 3. Ének-duett, előadja Botos Czicza és Hinterauer Ella. 4. Fütty-kuplé, előadja Hinterauer Károly. 5. Operett-dalok, énekl. Susnek Anna. 6. Egy székely asszony a fia lakodalmán, előadja Mártonné Janka. 7. Csárda jelenet népdalokkal és táncszal, előadja Gita Béla és Stibor Stefike. Színpad kerül még a „Tiz leány“ vig operettből egy részlet és „Valami hibája van“ vigjáték. Végezetül a marosujvári életből vett tárgyu kuplék és kurucz-dal-egyveleg. A rendkívül érdekesnek ígérkező est a banciai, kedvezőtlen időben a Stefánia-bányában levő színpadon fog lefolyni.

— **Az autómobilok közlekedése.** A motoros kocsikon való közlekedés mind jobban terjed vármegyénk területén. Az új jármű szokatlan volta és nagy sebessége s ezek következtében máris beállott egyes kisebb jelentőségű balesetek arra indították vármegyénk alispánját hogy ezen kocsik közlekedését szabályozza. A mig egyfelől kiterjesztette rájuk az 1890. I. tcikknek a hajtásra vonatkozó rendelkezéseit és kötelezte az ilyen kocsik tulajdonosait az ezen törvényzikk II. fejezetében szabatosan körülírt védelmi módozatok megtartására: másfelől figyelmeztette őket, hogy a sebes hajtást csak a sik és messzire áttekinthető helyeken gyakorolhatják és itt is csak úgy, ha állatoktól vont kocsik vagy szekerek nem mutatkoznak. Egyéb helyeken és körülmények közt pedig a gondos fékezést teszi kötelességüké. Különösen fontosnak jelzi a rendelet a közbiztonság szempontjából azt is, hogy általánosan használt autómobilok a városban vagy községben ismételtelen és ismételtelen lassu és figyelmes menetet végezzenek, hogy a közönség és vonóállatok megsokják. — A gyulafehérvári várparancsnokság a városban az uttest keskeny volta miatt az autómobil közlekedést egyenesen tiltotta. Magában a városban is a nyolcz méternél szélesebb utvonatokra korlátoztatt.

— **Balázsfalváról** több iparos aláírásával panaszos levelet kaptunk, mely szerint a megalakult Polgári Olvasó-Egylet f. é. június 8-án beterjesztett alapszabályai még most sincsenek megerősítve; így az egyesület nem működhetik, tagdíjat nem szedhet, helyiségek bérét tehát nem fizetheti. A levél vétele után rögtön utána jártunk a dolognak. Az alapszabályzat némi javítások és pótlások miatt visszaérkezvén, néhány nap mulva megküldeték. Egyébként pedig a panaszt úgy többi részét csakis kölcsönös türelemmel és előzékenységgel lehet rendezni. A kik tagoknak jelentkeztek, bizonyosan hajlandók lesznek azt a legsürgősebb célokra előlegezni is.

Szerkesztői üzenet.

Nb. Nagyenyed. Minket is meglepett a mérges üzenetke, a melyet figyelmeztetés után elolvastunk. Meglepett, mert hisz nem is sejtettük, hogy lapjaink círculusait azaz az egyszerű és tárgyilagos válaszzal érzékenyen érintjük. Pedig elgondolhatunk volna, hogy a karaván haladni akar. Ehhez pedig mindenkiféle kassza szükséges. De csupán a közügyért, csupán szeretetreméltó önzetlenségéből. Legyen nyugodt az Erdélyi Hírlap. A Közérdek is fog örvendeni az új banknak, ha meglesz; éppen úgy mint lapjára. Mind a ketten rászorulhatnak.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy

az őszi- és téli idényi cikkek

bevásárlása céljából Budapestre és Bécsbe felutaztam. Miért is kérem igen tisztelt vevőimet, hogy szükségleteikre részemre fentartani sziveskedjenek. Maradtam kiváló tisztelettel

279 1-1

VAJNA MIKLÓS.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES^o IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Zacherlin

Kitűnően használ, mint eddig el nem ért „Rovarpusztító.”

Azonban csak üvegben vásároljuk.

Nagyenyed. Bisztricsány Lajos, Cirner J. József, Fenichel Jakab, Fesztinger A. Dávid, ifj. Lázár Károly, Winkler János.	Abrudbánya. Molnár Árpád, Skalangya József. Balászfalva. Schiesl Károly, Schuller Lajos.	Sinberger Salamon, „Causum” Kereskedelmi r. t. Gyulafehérvár. Fingerhut Jakab, Frohlich Gyula, Jakabfy Albert.	ifj. Misselbacher J. B. Petri J. W. Schlesinger Testvérek. Marosujvár. Filla Ede, Virág Tamás. 277 2-18
--	---	--	---

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZV. TÁRS.

NAGYENYED.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
PORKAPSZULAGYÁR.
DOBOZÁRUGYÁR.

DOBOZÁRUT (CARTONAGE)
u. m. közönséges és hajlított dobozokat stb.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindenemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben továbbá postacsomag és üveg-czímkeket, peesétgyékeket, ragjelzőket, porkapszulasokat, papirzacsokokat, köztözpapírokat és mindenemű gyógyszerész nyomtatványokat könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben.

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA
(tulajdonos: BOTH DEZSŐ.)

Eszközöl: mindenemű üzletek gyárak ipartelepek földbirtokok, házak eladását és vétését úgy Budapesten, mint bárhol Magyarországon valamint kölcsönök földbirtokra, házakra és személyhitelt váltókra.

Megbízható szolid vállalat.

Iroda: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 25a.

Törlesztéses kölcsön

igénybevételével szabadítsa meg magát a súlyos természetű kölcsönöktől. Ez oknál fogva jóakarólag ajánljuk, hogy a jelenlegi gabonaárakkal arányban álló **olcsó** s e helyi viszonyok figyelembevételével megállapított **érték** 3/4-éig engedélyezni szokott kölcsönnyerés céljából a birtokaira vonatkozó telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokviszonyokat hozzánk sürgősen beküldje. Ez esetben kölcsönét **rövid időn belül** szabadon választható időtartamra szavaztatjuk meg, úgy mint: 10 évtől 70 évi időtartamra 4-5%-os félévenkénti törlesztésre, melyben már a tőke és kamat törlesztés bent foglaltatik.

A kölcsönök előzetes félévi felmondás után visszafizethetők, de az intézet részéről fel nem mondhatók.

Irevélre válaszbélyeg melléklendő. 225 20-30

Pénzkölcsönt

szerez katonatiszteknek egyéves önkénteseknek magán- esállamtisztviselőknek, nyugdíjasoknak, ugyintén kereskedő- és iparosoknak **kezessel és kezes nélkül**, valamint ingatlaira minden irányban a legmagasabb összegig, legmegtanysabban és gyorsan olcsó kamatlábal és a legcélszerűbb heti törlesztéssel vagy 3 hónaptól 75 évig terjedhető időre is, kezizálogra azonnali folyósítás mellett

VÁLASZBÉLYEG.

LAUFER és SÁMUEL
BUDAPEST, VII., Csengeri-utca 39 sz.
230 20-20

Nem lesz több ilyen ritka alkalom az életben, hogy csak 2 forint 96 krajczárért a következő pompás aranyűtemény megszerezhető:

12 darab csak 2 frt 96 kr.

1 nikkell horgony-rem-zsebhóra, pontosan járó, 3 évi jótállással; 1 valódi goldin vagy nikkell páncél-lánc; 3 drb valódi goldin gyűrű legújabb fagon, simli brilliántokkal; 2 legfin goldin nyakkendő; 2 valódi goldin ujdívatu fülönfüggő; 1 tok a horgony-órához; 1 párisi módszerű goldin mellű; 1 goldin vagy nikkell függelék a lánczhoz. — Nem tetsző kicseréltetik, vagy a pénz visszatérítettetik, tehát rizikó kizárva. Más hasonló hirdetés utánzat.

Mindezen pompás ékszer a horgony-rem. órával együtt csak 2 frt 96 krba kerül.

Kapható készpénzfizetés v. utánvét mellett

KAPPELLNER & HOLZER
óra- és aranyeműk en gros gyári raktárában
Krakau, Dietelsgasse 68. (Oesterreich)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

70 32-52

Bálint János szövőgyáros
Nagyenyeden.

A hazai ipart pártoló nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe ajánlja, az általa ezen városban már 15 éven át gyártott több **bel- és külföldi kiállításán kitüntetett** s mindenki által előnyösen ismert áruit és pedig:

Női és férfi mosó ruhaszövetek, szoknyák, kötények, függönyök, ág- és asztalterítők, nyári paplanok nagyok és kicsinyek, ágyneműkhez és ruhákhoz díszítő betétek, fehér és színes kamuka abroszok, asztalkendők, asztalfutók, asztalközepek, tálczakendők és törölközők.

Kamuka asztalneműk és törölközőknek megrendelés szerinti szövését is elvállalja s azokhoz beverőnek a házi fonalat elfogadja.

196 28-29